

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΓΓΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Ἐκτίσις συνδρομῆς φρ. 5. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 5,50. Μετὰ τοῦ Παραφοίβου
ΕΤΟΣ I'.—Ἐρ' Ἀθήραις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1888.—Ἀριθ. 11.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ

**Περὶ τῶν ἐπὶ τῆς ὑγιείας τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελε-
σμάτων τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἡλεκτρισμοῦ.**

Παρετηρήθη ὅτι κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ περὶ τὴν δύσιν τοῦ
Ἡλίου ὑπάρχει μείζον ποσὸν ἀτμοσφαιρικοῦ ἡλεκτρισμοῦ, καὶ ὅτι
τὴν ἡμέραν ὡσαύτως εἶνε μείζον ποσὸν ἢ τὴν νύκτα. Τὸ μικρό-
τερον ποσὸν εἶνε κατὰ τὴν πρωΐαν. Διὰ ταῦτα κατὰ τὴν μεσημ-
βρίαν τὸ θέρος ἐπισυμβαίνουνσι παρ' ἡμῖν μᾶλλον οἱ ἀνεμοστρό-
βιλοι.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα δὲν ἔχει ἴσον ποσὸν ἡλεκτρισμοῦ ἐφ' ὅλων
τῶν αὐτῆς στρωμάτων. Ὅσον μᾶλλον πρὸς τὰ νέφη ἀνυψοῦται
τις, τόσον πλείονα ἡλεκτρισμὸν τυγχάνει, ὥστε τὰ ἐπινεφέλια
στρώματα ἔχουσι τὸν πλείονα ἡλεκτρισμὸν, καὶ μάλιστα ὅταν
προσεγγίξῃ βροχή, χιὼν, χάλαζα καὶ ἄνεμος. Τοῦτο πρῶτος ὁ
Φραγκλῖνος ἐβεβαίωσε πειραματικῶς διὰ τῆς πετώσεως ἐλάφου.
Μετὰ τοῦ νήματος τῆς ὁποίας προσαρμύσας σύρμα, ἔθεσε τὸ κά-
τω ἄκρον τοῦτου ἐπὶ λουγδουνιτοῦ λαγίνου μετ' ὀλίγον παρετή-

ρησεν ὅτι ἡ λάγιος ἐπληρώθη ἡλεκτρισμοῦ. Τὸ αὐτὸ πείραμα ἡθέλησε νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ ὁ Φεϊχμάνος, ὅστις, προσβληθεὶς τὸ μέτωπον ὑπὸ τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, ἀπέθανε. Διὰ ταῦτα καὶ αἱ ἐκνεφθαί καταγίδες ἔχουσιν μέγιστον ποσὸν ἡλεκτρισμοῦ, καὶ μεγάλως ἔλκουσι τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς σώματα, διότι ταῦτα ἔχουσιν ἀρνητικὸν ἡλεκτρισμόν. Τοσαύτη δὲ ἡ ἔλξις τούτων ὑπάρχει, ἥτις ἐνισχύεται ὡς ἐκ τοῦ συμφωνώδους σχήματος αὐτῶν, ὥστε πολλάκις ἀναρπάζουσιν ὕδατα καὶ σώματα στερεά, ἅπερ μακρὰν μεταφέρουσιν.

Τὰ νέφη ἐν καιρῷ βροχῆς καταβάνουσι πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς· ἐκ τῆς προσεγγίσεως ταύτης προκαλεῖται κατ' ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ συσσωρεύσιν ἀρνητικοῦ ἡλεκτρισμοῦ ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς σωμάτων, καὶ μάλιστα τῶν εἰς ὄξυ ληγόντων. Ὁθεν καὶ ἐπὶ τοῦ ὀρθίου ἀνθρώπου καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ἡλεκτραγωγῶν δένδρων, ὡς ἔστιν ἡ λεύκη, ἡ ἰτέα κλπ. ὅταν μάλιστα ταῦτα ὡς μεμονωμένα καὶ ἐὰν ἡ προσεγγίσις εἴναι ἀρκετὴ, πηράγεται σπινθὴρ ἀποτελῶν τὸν κεραυνόν. Ἐνίοτε δὲ ἡ ἐπιφάνεια ὕδατος μεγάλης λίμνης ἢ θαλάσσης τοσοῦτον ἐλνύεται ἐκ τοῦ νέφους, ὥστε ἀποτελεῖ καπνὸν ἢ λόφον, καὶ ἐὰν προσεγγίσῃ ἀρκετὰ, ἐπιγίγνεται κεραυνὸς ὅστις φονεύει τὰ ὑδρόβια ζῷα, ὅντα καὶ ταῦτα ἡλεκτραγωγὰ.

Καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας, καθ' ἃς τὰ ἐγγύς ὑπερκεείμενα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας ἔχουσιν πολὺν θετικὸν ἡλεκτρισμόν, ἐξ οὗ προκαλοῦσι συσσωρεύσιν πολλοῦ ἀρνητικοῦ ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐπισυμβαίνουν διαταράξεις ἐπὶ τῆς ὕψεως· ἐν καιρῷ καταγίδος, ἀστραπῶν καὶ βροντῶν ἰδίως εἰς τὰς γυναῖκας καὶ εἰς τοὺς νευρικοὺς καὶ αἱματώδεις ἐπιγίγνεται κακουχία καὶ διαταράξεις. Τινὲς εἴτε γυναῖκες εἴτε ἄνδρες ὑφίστανται φρικτάς, κεφαλαλγίας, πόνους ρευματικούς νευρικοὺς, ὀδονταλγίας κλπ. Ἐπὶ τῶν τραυμάτων ἀναφαίνονται πόνοι· αἱ ὀξείαι νόσοι ἐξάπτονται, αἱ βχεῖς ἄγουσιν ἐπὶ τὰ χεῖρω. Ὁ δὲ Βεκερέλλης λέγει ὅτι ἐν ἐπιθανάτοις νόσοις οἱ θάνατοι ἐπισυμβαίνουν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην.

Τινὲς καταλαμβάνονται ὑπὸ φόβου, δειλίας, καὶ ἀθυμίας, ἐν ᾧ ἄλλοτε εἰσι γενναῖοι καὶ ἀτρόμητοι πολεμισταί. Ὁ Τιζέριος τοσοῦτον καταλαμβάνετο ἐν βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς ὑπὸ φόβου ὥστε κατέφευγεν εἰς διάφορα ὑπόγεια πρὸς προφύλαξιν.

Ἐκ τοιούτων φαινομένων τινὲς τῶν φυσιολόγων διίσχυρίζονται ὅτι ὁ ἀρνητικὸς ἡλεκτρισμὸς ἀντίκειται τῇ ζωικῇ δυνάμει· ἐπομένως ἐπιταχύνει τὴν σήψιν καὶ ἐλαττώνει τὴν βλάστησιν· ἐν ᾧ ὁ

θετικὸς ἔχει ὅλως ἀντίθετον δυνάμιν, ἐπαυξάνει τὴν ζωικὴν δυνάμιν, ἐνισχύει τὰς δυνάμεις, τονίζει τὰ νεύρα, διαλύει τὰς παρалуσίας, ζωογονεῖ τὴν ἀκίνησιαν τῶν μυῶν, ἐπαυξάνει τὴν ἀδελον διαπνοήν, καὶ προσθέτει ζώην. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ὅτι τὰ ἀστραπαῖα ὕδατα, ἅπερ εἶναι τὰ βρόχεια ἐν καιρῷ ἀστραπῶν, εἰσὶν εὐχλδῆ· διότι ἔχουσιν θετικὸν ἡλεκτρισμόν, τὰ δὲ λιμναῖα καὶ πηγαῖα ὄχι τόσον· διότι ἔχουσιν ἀρνητικὸν ἡλεκτρισμόν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὕδωρ φρέατος ἐνθα εἶναι ἐξορριμμένον σύρμα τηλεγράφου, ἀγωγὸν τοῦ ἀρνητικοῦ ρεύματος, εἶναι κηκόγευστον, καὶ ἐπιφέρει ἐρεθισμοὺς τῷ στόματι.

Ὁ θετικὸς ἡλεκτρισμὸς ἀπεδείχθη ὅτι ἐπαυξάνει τὴν βλάστησιν, τοὺς σπόρους ποιεῖ ταχυβλάστους, καὶ τὸν οἶνον θεραπεύει. (ἀκολουθεῖ).

Β'. ΥΠΕΡΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ:

Περὶ ἀνατροφῆς καθ' ἡλικίας.

ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΝΗΣΙΑΚΗΝ ΗΛΙΚΙΑΝ.

Ἀρχεται αὕτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως καὶ λήγει εἰς τὸ τέλος τῆς ὀδοντοφυΐας.

Ὁ ἄνθρωπος λαμβάνει τὰς πρώτας σωματικὰς, πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς διαθέσεις, αἵτινες διατηροῦνται μετὰ τὴν γέννησιν ἐπὶ ζωῆς, ἐν τῇ συλλήψει αὐτοῦ. Τότε διαιτυποῦνται οἱ σωματικοὶ καὶ ἠθικοὶ χαρακτηρὲς τοῦ συλλαμβανόμενου.

Αἱ τοιαῦται σωματικαί, καὶ πνευματικαί διαθέσεις μεταδίδονται ἐκ τῶν γονέων· χωλὸς ἀνὴρ ἢ σύζυγος χωλὴ τίκτει ἐνίοτε χωλὸν τέκνον· φαλακρὸς πατὴρ παράγει φαλακρὸν τέκνον κλπ., καὶ νόσοι μεταδίδονται ἐκ γονέων εἰς συλλαμβανόμενα τέκνα. Ἡ σύφιλις, ἡ φθίσις, ἡ χοιραδικὴ κόσσις κλπ. ὡσαύτως καὶ αἱ ἔμφυτοι ψυχικαὶ καὶ πνευματικαὶ διαθέσεις μεταδίδονται ἐν καιρῷ συλλήψεως· ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι:

«κακοῦ κόρακος κακὸν ὦνον»

«ἀγαθῶν γονέων ἀγαθὰ τέκνα».

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγαθοὶ γονεῖς πολλάκις τίκτουσι τέκνα κακά. Τὸ αἷτιον εἶναι διότι ἐν στιγμῇ συλλήψεως τυγχάνει νὰ εὕρισκονται οἱ γονεῖς κακῶς ἔχοντες ἐξ ἠθικῶν ἢ σωματικῶν παραχῶν. Εἶναι ὁμολογούμενον ἐξ ἀρχαιοτάτης παρατηρήσεως ὅτι ἐν μέθῃ

ἢ ἐν πολυποσίᾳ τὸ συλληφθὲν γίνεται μικρόν· ἐν θυμῷ γίνεται ἰδιότροπον, ἐν λύπῃ γίνεται βλακῶδες, κλπ.

Ὁ Διογένης, λέγει ὁ Πλούταρχος, (π. αγ.), παρατηρήσας μεί-
ράκιον βλακῶδες εἶπεν αὐτῷ πατὴρ σου μεθύων σ' ἔσπειρεν.

Διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ὁμοφροσύνη ἐν τῇ συνουσίᾳ·
νὰ ὑπάρχῃ τὸ χαρίεν, τὸ φαιδρὸν καὶ εὐχάριστον, νὰ ὑπάρχωσιν
ἐντυπώσεις κατὰ τὴν ὥραν τῆς συλλήψεως καλαὶ καὶ εὐχάριστοι
καὶ διάνοια διαυγὴς καὶ οὐχὶ ἐπισκοτισμένη ἐκ θυμοῦ, λύπης,
πολυφαγίας καὶ ἐκ πάσης ἄλλης δυσαρρεσκείας μεταξὺ τῶν δύο
γενῶν. Ἀμφοτέρωτεροι πρέπει καλῶς καὶ τερπνῶς νὰ διάγωσιν· οὕτω
γίνονται αἱ πρῶται διαθέσεις εἰς τὸν διοργανισμόν τοῦ συλλη-
φθέντος· καλαὶ καὶ σωματικῶς καὶ ἠθικῶς. Περὶ τοῦ θέματος τού-
του ἀνάγνωθι διεξοδικώτερον Συνεκδ. Ὑγεινὴν ἐκδ. Β'. σελ. 579.

Ἀμα λοιπὸν ἐν τῇ μήτρᾳ γείνη ἡ σύλληψις τοῦ ἀνθρώπου,
ἀμέσως προώριστα ἡ πνευματικὴ, ἡ ψυχικὴ καὶ ἡ σωματικὴ κα-
τάστασις αὐτοῦ. Τὸ εὐμέγεθες ἢ τὸ βραχὺ, τὸ ἀρτιμελὲς ἢ μὴ,
τὸ εὐμορφον ἢ ἄσχημον τοῦ σώματος, ἡ κράσις, ὁ χαρακτήρ καὶ
ἐν γένει ἢ μετὰ τὴν γέννησιν κατὰστάσις αὐτοῦ· ἂν ἔσεται πνευ-
ματώδης ἢ μὴ, καλὸς ἢ κακός, σοφὸς ἢ ἄσφορος, κλπ.

Αἱ τοιαῦται φυσικαὶ διαθέσεις ἐνίοτε μεταβάλλονται ἢ τροπο-
ποιῶνται ἐκ νόσου ἐν τῇ μήτρᾳ ἢ καὶ μετὰ τὴν γέννησιν.

Φύσει λοιπὸν ἐν τῇ συλλήψει προώριστα ἡ ἰδιότης καὶ ὁ
χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου. Πάντα ταῦτα διὰ τῆς ἀνατροφῆς ἢ
τῆς ἀγωγῆς ἐνίοτε τροποποιεῖνται, ἀλλ' οὐκ ἐξαφανίζονται· διό-
τι μένουσιν αἱ φύσεις ὡς προήλθον τὴν ἀρχὴν (α).

(α) Τὰ πρῶτα συλληφθέντα ἔμβρυα καλοῦνται **πρωτότοκα**.
Τοιαῦτά εἰσι τὰ προερχόμενα ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεος μήπω ἄλ-
λοτε συλλαβόντα μετ' ἄλλου προσώπου. Ἡ μὲν γυνὴ συλλαβοῦ-
σα μετὰ συζύγου καὶ ὑποστὰσα ἑκτρωσίν ἢ τεκοῦσα σῶον καὶ χήρα
κατόπιν γιγνομένη, ἐὰν νυμφευθῇ μετ' ἄλλου καὶ τέξῃ μετὰ
τοῦ νέου συζύγου, τὸ τεχθὲν οὐκ ἔστι πρωτότοκον· ὡσαύτως καὶ
ὁ ἀνὴρ ἐὰν παραγαγὼν τὴν σύλληψιν μετὰ συζύγου, ἥτις ὑπέστη
ἑκτρωσίν ἢ ἔτεκε σῶον, καὶ ἀποθανούσης ταύτης νυμφευθῇ ἄλ-
λην καὶ τέξῃ, τὸ τεχθὲν οὐκ ἔστι πρωτότοκον.

Πάντες οἱ πρωτότοκοι ἄνθρωποι φύσει εἰσι καλοὶ καὶ ἀγαθοί.
Ἰσχύσι καλὰ ψυχικὰ αἰσθήματα. Εἰσὶν ἀγαθοποιοί, δίκαιοι κλπ,
στεροῦνται δὲ μεγάλου πνεύματος πρὸς τὰ μεγάλα ἔργα. Ἦ
κατάλληλος ὁμῶς ἀνατροφή καὶ οἱ καλοὶ σύμβουλοι δύνανται νὰ
βελτιώσωσι τὴν καλὴν φύσιν, καὶ ν' ἀναπτύξωσιν ἀρετὴν ἱκανὴν
πρὸς πολλὰ κοινωφελῆ ἔργα. Διὰ τοῦτο ἐκ παναρχαίας πείρας ἐ-

Τὸ νεογνὸν ἔχει κεκρυμμένα καὶ ἀφανῆ πάντα τὰ ἑαυτοῦ προ-
σόντα, τὰ ὁποῖα καταφανῆ γίνονται κατ' ὀλίγον, καθ' ὅσον τὸ
σῶμά του ἀναπτύσσεται. Κατ' ἀρχὰς στερεῖται καὶ τῶν πέντε
αἰσθήσεων, τὸ σῶμά του ἀποτελεῖται σχεδὸν ὅλον ἐκ πηκτῆς (γε-
λατίνης).

Τὰ ὅσῃα τοῦ εἶνε μαλακὰ, καὶ ὀλίγα γεώδη μόρια ἔχουσιν.
Οἱ μῦς εἰσὶ μαλακοί, ἀποτελούμενοι τὸ πλεῖστον ἐκ πηκτῆς· ὡ-
σαύτως καὶ ὁ ἐγκεφάλος εἶνε μαλακός.

Πάντα ταῦτα καὶ τ' ἄλλα ὄργανα τοῦ σώματος κατ' ὀλίγον
προϊούσης τῆς ἡλικίας στερεοποιεῖνται· ἡ πηκτὴ ὁσημέραι ἐλατ-
τοῦται, καὶ αὐξοῦνται τὰ γεώδη μόρια.

Ἀλλὰ καθ' ὅσον ἡ πηκτὴ ἐλαττοῦται, κατὰ τοσοῦτον καὶ αἱ
αἰσθήσεις καταφανεῖς γίνονται, καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ ἐγκεφάλου
καὶ τῆς ψυχῆς δηλοῦνται.

Καθ' ὅσον αἱ αἰσθήσεις ἀναπτύσσονται, κατὰ τοσοῦτον ἀνα-
πτύσσονται καὶ αἱ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς δυνάμεις, καὶ
γίνονται καταφανέστεραι κατὰ τὰς φυσικὰς διαθέσεις.

Ἐκ τῶν πέντε αἰσθήσεων ἀναπτύσσεται πρῶτη ἡ ὄρασις, ἥτις
ἐμφανίζεται μετὰ τῆς ἀντιλήψεως· τὴν 15 ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεν-
νήσεως. Διὰ τῆς ὁράσεως λαμβάνει τὸ νήπιον τὸ πρῶτον τὴν ἀν-
τίληψιν τοῦ φωτός. Τὸ νήπιον στρέφει τὰ βλέμματά του πρὸς
τοῦτο. Κατόπιν στρέφει ταῦτα καὶ πρὸς τὴν θηλάζουσαν μητέρα.

Μετὰ ταῦτα ἀναφάνεται κατὰ πρῶτον τὸ αἶσθημα τῆς με-
μήσεως.

Ἐν ᾧ ὁρᾷ τὴν θηλάζουσαν, διαθέτει τὸ πρόσωπόν του μιμού-
μενον κατὰ τὴν διάθεσιν τῆς θηλαζούσης. Ἐὰν αὕτη ᾖ γηθόσυνος,
γηθόσυνον ἑκφρασὶν λαμβάνει τὸ πρόσωπον τοῦ νηπίου. Ἐὰν γελᾷ,
γελᾷ καὶ τὸ νήπιον, ἐὰν σκυθρωπάζῃ καὶ τοῦτο σκυθρωπάζει.

Καθ' ὅσον ἀναπτύσσεται εἰς τὸ νήπιον ἡ δύναμις τῆς ἀντιλή-
ψεως, αὐξάνει καὶ τὸ αἶσθημα τῆς μνήσεως. Διὰ ταύτην μανθάνει
ναι μιμητικῶς πᾶν ὅ,τι βλέπει καὶ ἀντιλαμβάνεται. Μανθάνει

πικρατεὶ παρὰ τῷ λαῷ ἡ συνήθεια τοῦ ἀπορρίπτειν τὰ πρωτό-
τοκα τῆς κυνός, τῆς γαλῆς, ν' ἀπαλλοτριώνωσι τοὺς πρωτότοκους
πώλους τῶν φορβάδων, κλπ. καὶ τῆς ὄρνιθος τὰ πρῶτα ὡς εἰσι
μικρότερα, διότι φύσει τὰ κτήνη δὲν βελτιοῦνται διὰ τῆς ἀνα-
τροφῆς ὡς περὶ τούτου καὶ ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης λέγει (πρ. 29,
40) τάδε. «Ὑγιαίνοντι μὲν ὁ συνὼν οὐδὲν ὑγιέστερος γίνεται·
οὐδὲ ἰσχυρῶ ἢ καλῶ εἰς τὰς ἐξεις ἐπιδίδωαι οὐδέν. Δικαίῳ δὲ
καὶ σῶφρονι καὶ ἀγαθῷ.»

μιμητικῶς ἐν πρώτοις τὴν ἀπόλαυσιν τῆς τροφῆς διὰ σχημάτων καὶ φωνῶν ἀνθρώπων, καὶ εἶτα ἐν ἄνθρωπων, τὰ ὅποια ὄρεξαι καὶ μιμεῖται γιγνόμενα παρὰ τῆς θηλαζούσης, πρὸς ἣν συμπαθεῖ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀρχίζει ἡ ἀνατροφή τοῦ νηπίου. Ἡ θηλάζουσα, καὶ αὕτη πρέπει νὰ ᾔηνε ἡ μήτηρ, πρέπει νὰ ᾔηνε φιδρά, χαρίεσσα, νὰ ἐκφωνῇ μελιχίως φωνὰς καταλλήλους, οὐδέποτε νὰ παρουσιάζηται εἰς τὸ νήπιον θυμωμένη ἢ σκυθρωπός, οὐδέποτε νὰ ἐκφέρῃ λέξεις ἀπρεπεῖς. Ὅσον προχωρεῖ ἡ ἡλικία τὸσον ὀφείλει ἡ θηλάζουσα καὶ ἡ περιποιουμένη τὸ νήπιον νὰ διτηρῇ τὰ ῥηθέντα.

Κατ' ὀλίγον καθίσταται τὸ βρέφος ἐκφραστικώτερον καὶ ἀρχεται ἡ ἐμφάνισις τῶν ψυχικῶν ἐν πρώτοις διαθέσεων καὶ κατόπιν καὶ τῶν πνευματικῶν.

Κατὰ πρῶτον παρίσταται τὸ αἶσθημα τῆς κτήσεως ἢ ἀπολαυῆς τροφίμων ὑλῶν καὶ πραγμάτων τερπόντων τὴν ὄρασιν, λαμπρῶν, στιλπνῶν, ἐρυθρῶν κλπ. ἀλλὰ καὶ ἡ τούτων ἀπόλαυσις, πρὸς τὸ τρέφειν φέρεται· διότι πᾶν εἰς τὸ στόμα φέρεται.

Ἡ μήτηρ ἢ ἡ θηλάζουσα ὀφείλει τότε νὰ μὴ ἀφίνη οὔτε νὰ ἐπιτρέπη εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο νὰ λαμβάνῃ ὅ,τι τῇ ἀρέσκει, ἀλλ' ὅ,τι τῇ δίδει αὕτη. Οὕτως ἐμπνέονται αἱ πρῶται ἐντυπώσεις τῆς ὑπακοῆς, ἥτις εἶνε ἡ βάσις τῆς καλῆς ἀνατροφῆς.

Ἀμα τὸ νήπιον ἀρχίζει νὰ ὀρθοπατῇ ἢ νὰ κινῆται αὐτομάτως, φαίνονται καὶ τρεῖς ἄλλαι ψυχικαὶ διαθέσεις· διότι φύσει πρῶτον ἀναπτύσσονται αἱ ψυχικαὶ καὶ εἶτα αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις. Τότε ἀρχεται ἡ φιλομάθεια, ἡ φιλοκτημιουσύνῃ καὶ ἡ φιλοπρωτεία, κλάδος τούτων ἐστὶν ἡ φιλαυτία.

Κατόπιν τούτων ἐμφαίνεται ἡ τοῦ πνεύματος δύναμις τῆς κρίσεως, πρὸς τὸ τερπνὸν καὶ ἀτερπές.

Τὸ νήπιον δσημέραι μανθάνει λέξεις πραγμάτων, καὶ ὀνόματα προσώπων πάντα οὐ καλῶς προφερόμενα· διότι τὰ ὄργανα τοῦ στόματος εἰσέτι δὲν ἐνισχύθησαν καλῶς. (ἰκολοῦσθαι).

Γ' ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚΙΑ

Περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἀναστήματος ἐφ' ἐκάστου ἀνθρώπου.

Τὸ ἀνάστημα ἐκάστου ἀνθρώπου μεταβάλλεται ἐντὸς τῆς ἡμέρας. Κατὰ τὴν 8ην τῆς πρωῆς ὥραν εἶνε ὑψηλότερος παρ' ὅσον

εἶνε τὴν 8ην τῆς ἑσπέρας· ἡ διαφορὰ ἐνίοτε εἶνε $1\frac{1}{100}$ μέτρου συνήθως εἶνε 3 ἕως 4 χιλιοστόμετρα.

Ἡ σμίκρυνσις τοῦ ἀναστήματος ἐντὸς τῆς ἡμέρας γίγνεται ἐπαίσθητοτέρα ὅταν τις ἴσταται ἐπὶ πολὺ ὄρθιος, βαδίζει ἢ τρέχει ἐπὶ πολὺ. Τινὲς τὸν μάγον ἐπαγγελλόμενοι μετεχειρίσθησαν τὸ φυσικὸν τοῦτο φαινόμενον ἐν Εὐρώπῃ ἐπὶ πληρωμῇ χρημάτων ἵνα καταστήσωσι βραχύτερον τὸ ἀνάστημά τινος. Οὕτω μάγοι· τινὲς ὑπεσχέθησαν εἰς νεοσυλλέκτους ἵνα βραχύνωσι τὸ ἀνάστημα ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἀναστήματος, ὑπέβαλον τὸν νεοσύλλεκτον εἰς μεγάλους κόπους, εἰς μεγάλας ὁδοπορίας, φέροντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων βάρη· ἐπέταττον τὴν ἀϋπνίαν καὶ τὴν ἀποφυγὴν ἀναπαύσεως, τὴν πόσιν πολλοῦ οἶνουπνεύματος. Οὕτω κατῴρθωνον νὰ ἐλαττώσῃ τὸ ἀνάστημα κατὰ 2, 3 ἢ καὶ 4 ἑκατοστὰ μέτρου.

Ἐπεταί ἐκ τῶν ῥηθέντων ὅτι ὁ ἀναπαύμενος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν ὑφίσταται ἐπαίσθητην ἐλάττωσιν τοῦ ἀναστήματος. Πάντες οἱ στρατιῶται μετὰ ἐπίπονον ὁδοπορίαν καὶ ἄλλα γυμνάσια καθίστανται τὸ ἑσπέρας βραχύτεροι τὸ ἀνάστημα.

Ἀνάπτυξις τοῦ ἀναστήματος τοῦ ἀνδρὸς κατ' ἡλικίαν.

Τὸ μικρότερον ἀνάστημα εἶνε ἅμα γεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος τὸ μέγιστον γίνεται περὶ τὰ 25 ἔτη. Κατὰ μέσον ὅρον τοῦ νεογνοῦ τὸ ἀνάστημα εἶνε μ. 0,49.—Κατὰ τὸ 1 ἔτος συμπεπληρωμένον τὸ ἀνάστημα εἶνε μ. 0,49.—Κατὰ τὸ 2 ἔτ. συμπεπληρ. 0,75,—κατὰ τὸ 3. 0,82,—κατὰ τὸ 4. 0,92,—κατὰ τὸ 5. 0,98,—κατὰ τὸ 6. 1,04,—κατὰ τὸ 7. 1,10,—κατὰ τὸ 8. 1,16,—κατὰ τὸ 9. 1,21,—κατὰ τὸ 10. 1,27,—κατὰ τὸ 11. 1,33,—κατὰ τὸ 12. 1,33,—κατὰ τὸ 13. 1,38,—κατὰ τὸ 14. 1,40,—κατὰ τὸ 15. 1,49,—κατὰ τὸ 16. 1,54,—κατὰ τὸ 17. 1,60,—κατὰ τὸ 18. 1,63,—κατὰ τὸ 19. 1,66,—κατὰ τὸ 20—25 1,65.

Κατὰ τὸ 3 ἔτος ἡλικίας ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ἀναστήματος, ὅπερ ἔξει κατὰ τὸ 25 ἔτος.

Τὸ δὲ μέσον τοῦ ἀναστήματος ἢ τοῦ μήκους τοῦ σώματος εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἥβης.

Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἡ αὐξήσις γίνεται μεγαλειτέρα. Κατὰ τὴν ἥβην βραδύνει.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἡδίκης ἡλικίας μόλις γίνεται ἐπαισθητή. Αἱ παρθένοι αὖζονται κατὰ μῆκος.

Ἡ ὕλη ὅλου τοῦ σώματος ἀνανεοῦται κατὰ 3 1/2 ἔτη καὶ ἔτι πρός.

Ἡ αὖξις τοῦ σώματος κατὰ πλάτος γίνεται μικρὰ εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν. Ἐπαισθητὴ δὲ ἀπὸ τὸ 15 ἕως τὸ 20 ἔτος.

Οἱ παῖδες κατὰ τὸ 11 ἢ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας εἰσὶν ὑψηλότεροι καὶ βρύτεροι τῶν κορασίων. Μετὰ τὰ ἔτη ταῦτα τὰ κοράσια προβαίνουν πολὺ τῶν νέων μέχρι τοῦ 15 ἔτους. Ἐντεῦθεν προβαίνουν πάλιν οἱ νέοι, ἐν ᾧ αἱ νεάνιδες ὀλίγον προβαίνουν.

Κατὰ τὸ 60 ἔτος ἡλικίας τὸ ἀνάστημα ἀρχεται μειοῦσθαι. Κατὰ δὲ τὸ 80 ἡ μείωσις φθάνει ἐνίων εἰς 7 ἑκατοστόμ. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἀποστεώσεως τῶν χόνδρων τῆς σπονδυλικῆς στήλης καὶ τῶν ἄρθρων καὶ ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ σχήματος τοῦ τραχήλου τοῦ μηριαίου ὅσπου· διότι ἐν τῇ γεροντικῇ ἡλικίᾳ ὁ τράχηλος οὗτος κυρτοῦται καὶ σχηματίζει πρὸς τὸν μηρὸν ὀρθὴν γωνίαν, ἐν ᾧ ἐν ὀρίμῳ ἡλικίᾳ ἔχει γωνίαν 135 μοιρῶν.

Εἰς τὸ ἔμβρυον, τὸ μέσον τοῦ σώματος εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ· διότι οἱ πόδες εἰσέτι δὲν εἰσὶ προσηκόντως ἀνεπτυγμένοι. Ἐν τῇ ἀνδρικῇ ἡλικίᾳ τὸ μέσον τοῦ σώματος (ἀπὸ κορυφῆς μέχρι πέζης) κεῖται ἐπὶ τῆς ἕβης, εἰς δὲ τὰς γυναῖκας ὑπὸ ταύτην· διότι οἱ πόδες τῆς γυναίκης εἰσὶ κατὰ τι μακρότεροι τῶν τοῦ ἀνδρός. Κατὰ δὲ τὸ 70 ἔτος ἡλικίας τὸ μέσον κεῖται ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ ἄνω χεῖλους, τοῦ ἡδικοῦ ὅσπου καὶ διατηρεῖται καθ' ὅλον τὸ γῆρας.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ ἐξάνθημάτων.

ΕΡΠΙΣ Αἰσθιόμενος (Lupas)

Ἀναφάνεται διὰ φυμάτων πελιδνῶν, ἀνωδύνων, ἀπερ ἐλκοῦνται παρέχοντα ἰχόραν καὶ ἐπεκτεινόμενα, καλύπτονται ἐξ ἐρελκόδης μελανῆς καλῶς συνεχομένης. Δύο εἶδη τοῦ ἔρπητος τούτου διακρίνονται· τὸ μὲν ἐκτείνεται κατὰ βάθος ὅπερ ἐστὶν ὁ κυρίως ἔρπις αἰσθιόμενος, οὗτος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσβάλλει τὴν ῥίνα, ἐνθα φύεται κατ' ἀρχὰς μικρὸν φύμα, καὶ κατ' ὀλίγον καταστρέφει καὶ δέρμα καὶ σάρκα καὶ ὅσα κλπ.

Τὸ δὲ ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ δέρματος γίνεται ἐπὶ τοῦ προσώπου ἰδίως, τῶν χειλέων καὶ τῶν κάτω βλεφάρων· παρίσταται ὑπὸ φύματ' πολλὰ, ἀπερ ἐξεκκοῦνται καὶ ἀποτελοῦσιν ἐφελκίδας μελανὰς καὶ προβαίνει ἐκτεινόμενον κατ' ἐπιφανείαν καὶ ἀφίνει οὐλὰς λευκάς, καὶ ἀνωμαλίας ὡς τῶν καύσεων, ἐνίοτε τὸ πρόσωπον ἐξογκοῦται καὶ ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἐλεφαντίασιν τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ θεραπεία εἶνε δυσχερής. Ὁφελοῦσιν αἱ καυτηριάσεις, ἡ πταρνική, τὸ ἰώδιον, πάντα τοπικῶς χρώμενα· ἐσωτερικῶς δίαίτα κατάλληλος.

Κηλοειδές.

Οἰδήμα ἀκανονίστου σχήματος συνήθως ὠσειδους, πεπιεσμένον, ἐν τῷ μέσῳ, σκληρόν, κεκαλυμμένον ἐπιδερμίδι λαμπριζούσῃ λεπτῇ, ῥυτιδωμένῃ· εἶνε χρόνιον· φιλεῖ μᾶλλον τὰς γυναῖκας ὅτε ἐπαυξάνει κατὰ τὰ ἔμμηνα καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς θερμότητος· συγχέεται μετὰ τῶν καρκινωδῶν οἰδημάτων, εἶνε ἀκίνδυνον.

Θεραπεύεται διὰ τῆς ἀλοιφῆς ὕα Φοῖβον ἔτους Β'. σελ. 190 Θ'. 76 καὶ Ι'. 73.

Λιχὴν.

Χρόνιον ἐξάνθημα ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ βραχιόνων, ἀποτελούμενον ἐκ μικρῶν φλυκταινῶν ἐρυθρῶν ἢ λευκῶν, μετὰ κνισμοῦ, ἐπεκτείνονται καθ' ὅλον τὸ σῶμα· δὲν ἔχουσιν οὔτε πόνον οὔτε ἄρδον, εἰσὶ μικρὰ ὅσον κέγγρος, φύονται ἐπὶ τριχωτῶν χωρῶν ὅθεν ἄγριος λιχὴν ἐπιφέρει τὴν νύκτα κνισμούς, κοινῶς ἀνάγεται εἰς τὸ ἐκζεμα, διὰ τῆς τριβῆς ἐκκρίνεται ὑγρὸν ὀρρώδες, εἴτα ἐκλεπιδοῦται. Εἰσὶ καὶ ἄλλα εἶδη λιχῆνος, ὁ πελιδνός, ὁ κνισοειδής, ὅστις ὁμοιάζει πρὸς τὰς νίξεις τῶν κορέων καὶ κωνόπων.

Πρὸς θεραπείαν λάβε βάμματος πταρνικῆς δρ. 10, θειικοῦ χαλκοῦ κόκκου 5 διάλυσον, καὶ διὰ χρωστήρος (πινέλου) ἐπάλειφε κατὰ πᾶσαν πρωΐαν. Ἄλλως. Λάβε ἄνθους θείου δρ. 1, θειικοῦ ψευδαργύρου κόκκου 5 ἀλοιφῆς σπέρματος κήτους δρ. 4 μίξον κατὰ τέχνην καὶ ἐπάλειφον διὰ ὀλίγου ποσοῦ πρωΐ καὶ ἐσπέρας.

Ψωρίασις.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνυψωμάτων τοῦ δέρματος παραγόντων λε-

Ἄλλ' ἐάσωμεν ἤδη τὸ θέμα τοῦτο καὶ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς προσηλώσεως, τῶν ὀφθαλμῶν κατὰ τὸν πόθον πρὸς γνῶσιν ἀντικειμένου τινός.

Ἡ δύναμις τοῦ πνεύματος, ἡ συνάπτουσα τὸν ἄνθρωπον μετὰ τῶν ἐκτὸς ἐκταυτοῦ ἀντικειμένων, ἡ καθοδηγοῦσα τοῦτον εἰς τὰς πράξεις του, ἡ παρέχουσα προγνώσεις καὶ προαισθήσεις εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως δι' ἐνυπνίων, εἶνε θεία δύναμις, παρισταμένη ὑπὸ διαφόρους ὄψεις.

Ἀσπασία ἡ Φωκαΐς, ἡ Μιλτὼ ὠραιότατη οὕτα καὶ σεμνοτάτη, ὑπέστη φύμχ ἐπὶ τοῦ προσώπου, ὅπερ ἀφήρει πολὺ ἐκ τοῦ κάλλους της. Μετέβη μετὰ τοῦ πατρὸς της πρὸς ἱατρὸν ἵνα τὴν θεραπεύσῃ. Οὗτος ὑπεσχέθη τὴν θεραπείαν, ἀλλ' ἀπήτησεν ἀμοιβὴν μέγα ποσὸν χρημάτων, τὰ ὅποια ὁ πατήρ της, πτωχὸς ὢν, δὲν ἠδύνατο πληρῶσαι. Ἀπῆλθε λοιπὸν περίλυπος καὶ ἀφιχθεῖσα εἰς τὴν οἰκίαν, ἔθετο ἐπὶ τῶν γονάτων κάτοπτρον καὶ θεωροῦσα τὸ πάθος της ἔκλαιε πικρῶς. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐπῆλθεν αὐτῇ ὕπνος, καὶ ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο εἶδε περιστερὰν, ἣτις μετεμορφώθη εἰς γυναῖκα καὶ τῇ λέγει «θάρρει». Δὲν ἔχεις ἀνάγκην ἱατρῶν. Λάβε ξηρὰ ῥόδα (τριαντάφυλλα) ἐκ τῶν στεφάνων τῆς Ἀφροδίτης, τρίψον εἰς κόκκιν, καὶ ἐπίθεε ἐπὶ τοῦ φύματος καὶ θέλεις ἰαθῇ. Ἐξυπνίσασα ἐξετέλεισε τὴν ἐντολὴν καὶ τὸ φύμα ἐξηλείφθη.

Τοιαύτη καὶ ἔτι σημαντικωτέρα θεραπεία ἐγένετο ἀρτίως καὶ ἐνταῦθα.

Μαριγῶν, σύζυγος Ἀλ. Πιττακοῦ, δικηγόρου, ἔπασχε πρὸ 5
ἐτῶν ἐξ ἀρθροκάκης τοῦ δεξιοῦ γόνατος. Ὁ ἐπισκεπτόμενος ἰατρὸς
καὶ ἄλλοι πολλὰς θεραπείας ἔπραξαν, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος
μετέβη ἀρτίως καὶ εἰς τὰ λουτρά Λουτρακίου, διέμεινεν ἐπὶ ἐβδο-
μάδας ποιοῦσα λουτρά, ἀλλ' οὐδὲν εὐχάριστον ἔσχεν ἀποτέλεσμα·
μᾶλλον μετὰ ταῦτα τὸ γόνυ ἐξογκώθη, ἐπόνει καὶ κατέστη δυσκί-
νητον. Ἀπελπισθεῖσα ἐκ τῆς θεραπείας, τὸ ἑσπέρας τῆς παραμο-
νῆς τῆς 15 Αὐγούστου ἑορτῆς τῆς Θεοτόκου, προσευχομένη ἐνώ-
πιον τοῦ εἰκονοστασίου προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς πό-
θους τῆς εἰς τὴν εἰκόνα καὶ κλαίουσα ἱκέτευε τὴν Θεοτόκον νὰ
τὴν θεραπεύσῃ μὴ ἔχουσα πλέον ἄλλα καταφύγιον. Μετὰ ταῦτα
κατεκλίνθη καὶ ἐκοιμήθη. Τὴν νύκτα βλέπει κατ' ὄναρ ὅτι ἐπὶ τοῦ
δαπέδου τοῦ κοιτῶνος, ἔνθα ἐκοιμᾶτο, εἵκειτο εἰκὼν τῆς Παναγίας καὶ
παρ' αὐτῇ γάσπρα ἔχουσα φυτὸν ἄνευ φύλλων, ἀλλὰ μόνον καρ-
ποὺς στρογγύλους, πρασίνοὺς καὶ ἐν μέρει ὑπομέλανας. Ἡ δὲ πᾶ-
σχουσα ἵστατο ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ κοιτῶνος καὶ ἐθεώρει τὴν εἰ-
κόνα, ὅτε ἀκούει φωνὴν λέγουσαν· μὴν ἀπελπίσειςαι, λάβε ἐκ τῶν

καρπῶν τοῦ φυτοῦ πούτον, σὺν θ.λας τοὺς, καὶ ἐπίθεις ἐπὶ τοῦ γό-
ρατός σου καὶ θέλεις θεραπευθῇ. Ἡ πάσχουσα ἐπλησίασεν εἰς τὸ
φυτὸν καὶ εἶδε καλῶς τοὺς κροπούς ἵνα τοὺς γνωρίζῃ. Τὴν πρώτην
οὐδὲν εἶπεν εἰς τὸ σύζυγόν της, ἡγήσθη δὲ ὅχι καλῶς ἔχουσα.

Ὁ σύζυγός της ἵνα διασκεδάσῃ τὴν λύπην τῆς πασχούσης μετέβη μετ' αὐτῆς εἰς Κολοκυνθοῦ, ἔνθα ἦτο πανηγυρίς, καὶ ἀφιχθέντες μετέβησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσφέροντες κηρία εἰς τὴν Θεοτόκον. Μετὰ ταῦτα ἐκάθισαν εἰς παρακείμενον κήπον ἵνα λάβωσι καφέ. Ἐκεῖ ἡ κ. Μαρικῶ βλέπει δάφνην ἔχουσαν τοὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους κατ' ὄναρ εἶδε, καὶ διηγεῖται εἰς τὸν σύζυγόν της τὸ ἐνύπνιον. Οὗτος προσεκάλεσε τὸν ἰδιοκτήτην καὶ ἔκοψε ποσὸν τι καρπῶν τῆς δάφνης. Ὅταν ἀρίχθισαν εἰς τὴν οἰκίαν ἡ πάσχουσα συνέθλασε μέρος τούτων καὶ ἐπέθεσεν ἐπὶ τοῦ γόνατος ἐν ὥρᾳ ὕπνου. Ἐφ' ὅλην τὴν νύκτα ἠσθάνετο σύσφιγξιν τοῦ γόνατος καὶ κακουχίαν, τὴν πρῶτην ἀφαίρεσασα τὸ κατάπλασμα παρατηρεῖ ὅτι τὸ γόνυ ἦτο ἐρυθρόν καὶ ἔρρεεν ἄφθονον ὑγρὸν ἐκ τοῦ δέρματος ὡς ἰδρώς, ὁ δὲ ὄγκος τοῦ γόνατος πολὺ μικρότερος καὶ οἱ πόνοι ὀλίγοι. Τὸ ἐπίθεμα ἐπανελάβε 4 ἢ 5 φορὰς· ἐκ δὲ τοῦ γόνατος ἐξηκολούθει ἡ ῥοὴ τῶν ὑγρῶν ὡς ἄφθονος ἰδρώς· τὸ γόνυ ἐν τῷ μεταξὺ ἐξεπρίσθη ἐντελῶς, οἱ τένοντες διεστάλησαν, οἵτινες τὸ πρὶν ἦσαν συνησπασμένοι καὶ ὁ πούς κατέστη ἐντελῶς ὑγιής, εὐκίνητος καὶ ἄνευ πόνου· ἐβάδισε καὶ βολίτζε καλῶς καὶ οὕτε ἔχνος βλάβης ἔμεινεν. Ὁ κ. Ἄλ. Πιττακὸς ἵνα ἐπιβουηθῇ τότε τὴν Θεραπεῖαν ἔλαβεν ἔλαιον τῆς δάφνης καὶ ἡ πάσχουσα κατὰ τὴν ἡμέραν ἤλειψε τὸ γόνυ· διότι εἶκασε καὶ εὐλόγως ὅτι καὶ τὸ ἔλαιον τῶν κόκκων τῆς δάφνης ὁμοίαν δύναμιν ἔχει.

Τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε κατὰ πολλὰ σημαντικόν· ἐκτὸς τῆς θαυμασίου θεραπείας καὶ διότι πρώτην φοράν γίνεσθαι θεραπευτικῇ χρήσει τῶν σπόρων τῆς δάφνης, τῶν ὁποίων οὔτε αἱ ἀρχαὶ οὔτε οἱ νέοι ἐποιοῦν χρήσιν θεραπευτικὴν. Οἱ χωρικοὶ ἐξάγουσιν ἐκ τῶν σπόρων τῆς δάφνης τὸ δαρνέλαιον μετὰ τοῦ ὁποῦ αἱ γυναῖκες ἀλείφουσιν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἵνα αὐταὶ μακρύνωσι.

Ἡ ὁσμή τοῦ δαρνελαίου ἀποκρούει τὰς μύϊας, καὶ αὐτοὺς τοὺς κώνωπας· ἐὰν ὀλίγον ἀλείψῃ τις τὴν χεῖρα ἐκ τοῦ ἐλαίου τούτου οἱ κώνωπες οὐ δάκνουσιν· ἐὰν ἵππος ἀλοιφθῇ δὲν οἱ στρηλατεῖται.

Κατὰ τῶν ἀρθρῶν ρευματισμῶν ὠφελεῖ πολὺ καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ σχοίνου (σχοινολάδον), τὸ ὁποῖον ἰδίως ἐξάγεται ἐν Χίῳ ἐπαλειφόμενον δις τῆς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ πάσχοντος μέρους.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Καταπότια κατὰ τοῦ ἁσθματος.

Λάβε ἐκχύλισμα στραμμωνίου	κόκ.	20
» » κασσίας	»	10
» » σασσαφράσου	»	10
» » νάρδου	»	20
» » στίμμεος διαφορητικου		
» » πεπλυμένου	»	10
» » ὀξικῆς μορφίνης	»	1
μ. κ. τ. καὶ ποίησον καταπότια		20
Χρήσις ἀνὰ ἓν πρωτὴ νήστης καὶ ἐσπέρας ἐν ὥρᾳ ὕπνου.		

Κατὰ τῆς πολυφαγίας.

Τοῦ καφέ ἡ ὑποστάθμη (τὰ κατακάθια, ὁ τελθές) πινομένη, ἀνακινουμένου τοῦ ὑγροῦ, ἐπιφέρει κατ' ὀλίγον ἐλάττωσιν τῆς πολυφαγίας, ἀνευ βλάβης τῆς υγιείας.

Περὶ ὄρνιθος ὠτόκου.

Ἡ ὄρνις ἡλικίας τριῶν ἐτῶν γεννᾷ τὰ περισσότερα ὠά (αὐγά). Κατὰ τὸ 4 ἔτος γεννᾷ ὀλιγώτερα ὠά, ἀλλ' εἶνε μεγαλείτερα κατ' ὄγκον. Κατὰ τὸ 5 ἔτος γεννᾷ ὀλίγα, καὶ ἡ ὄρνις εἶνε πλέον ἀνωφελής, καὶ ἀξία πρὸς βρωσιν.

Αἱ νέαι ὄρνιθες γεννῶσι κατὰ τὸ τέλος τοῦ Α' ἔτους καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β'. Ἡ γραία ὄρνις δὲν γεννᾷ τὸν χειμῶνα. Αἱ ἡλικίας ἔτους 2 καὶ 3 καλῶς τρεφόμεναι γεννῶσι καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Ἡ 5 ἐτῶν ὄρνις ἔχει τραχὺ τὸ κρέας.

Ῥγρὸν πρὸς καθάρισμα τῶν ἐκ χαλκοῦ, ὀρειχάλκου καὶ ἀργύρου σκευῶν.

Διάλυσον 3 δρ. ὀξάλικοῦ ὀξέως εἰς 100 δρ. ὕδατος· ἔμβρεξον πανίον καὶ τρίψον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σκεύους. Διὰ τοῦ ἰδίου τούτου ὑγροῦ ἐξαλείφονται αἱ κηλίδες τῆς μελάνης καὶ τῆς σκωρίας.— Τὸ ὑγρὸν εἶνε δηλητηριώδες καὶ προσοχὴ μὴ τις γευθῇ ἐκ τούτου. Τὸ ὀξάλικόν ὀξύ ἔχουσιν οἱ φαρμακοποιοί.

Διάγνωσις ἐὰν ὁ ἱατρὸς ᾖνε ἀρεστὸς παρὰ τῷ ἁσθενεῖ.

Ὅταν εἰσέρχῃσαι εἰς οἰκίαν ἁσθενοῦς θεώρει τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου καὶ τοὺς τρόπους τῆς ὑποδοχῆς τῆς ὑπηρετρίας ἢ τοῦ ὑπηρετοῦ ἢ ἄλλου τινὸς τῆς οἰκίας καὶ ἐὰν ἡ ἔκφρασις εἶνε γηθόσυτος καὶ εὐπροσήγορος σημείον, ὅτι ὁ ἁσθενὴς ἔχει καλῶς, καὶ ἀρεστὸς ᾖσαι· ἐὰν ἡ ὑποδοχὴ γίνεται ὄχι εὐμενῶς, σημείον ὅτι ὁ ἁσθενὴς οὐ καλῶς ἔχει καὶ ἀποδοκιμασία τῷ ἱατρῷ ὑπάρχει.

Ἐὰν εἰσελθὼν εἰς τὸν θάλαμον τοῦ ἁσθενοῦς ἡ ὑποδοχὴ γίνεται ψυχρά, ὁ ἁσθενὴς βαρυθύμως ἀπαντᾷ, ἡ ἔκφρασις προσώπου εἶνε δύσθυμος, σημείον ἀποδοκιμασίας τῷ ἱατρῷ.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλεις ἅμα ἐξέτασθαι τὸν ἁσθενῆ, νὰ προτείνῃς συμβούλιον μετὰ ἐνὸς ἢ δύο ἱατρῶν φίλων σου. Ἀποφευγε συμβούλιον μετὰ δυσμενῶς ἐχόντων πρὸς σὲ ἱατρῶν διότι ἐνδέχεται τις κακοβούλως ἐπιβουλευθῆναι Σε, ὠφελῆθεις ἐκ τῆς δυσμενείας τῶν παρὰ τὸν ἁσθενῆ.

Συμβολικὰ χρώματα.

Ἀπαντα τὰ ἀρχαῖα ἔθνη εἶχον ἰδίαν ιδέαν ὡς πρὸς τὰ διάφορα χρώματα, καὶ πολλὰ τούτων ἐθεώρουν ἰδία τῶν θεῶν· ἐκ τούτου καὶ ἡ χρῆσις τῶν χρωμάτων εἶχε πολὺ τὸ πάλαι ἐκτανθῇ. Τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα ἐθεωρεῖτο ἰδίον τοῦ θεοῦ Ἡλίου, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ χρώματος ἐζωγράφιζον καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, ἐκ δὲ τούτου οἱ θεογενεῖς βασιλεῖς εἶχον τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα ἰδίον καὶ παραστατικὸν τῆς βασιλείας· διὸ καὶ αἱ χλαμίδες τῶν βασιλέων ἦσαν συνήθως ἐρυθραῖ· ἐν τῇ Ῥώμῃ εἰς τινὰς ἑορτὰς ἔβαφον μὲ κιννάβαρι τὸ ἄγαλμα τοῦ Καπιτωλίου Διός.

Εἰς πολλὰ δὲ ἀρχαῖα ἔθνη οἱ προϊστάμενοι ἔβαφον τὸ σῶμα τῶν ἐρυθροῦν· οὕτως ἐβάφοντο οἱ ἀρχόντες τῶν Αἰθιοπῶν. Ὅταν εἰς τὴν Ῥώμην ὁ Κάμιλλος εἰσῆλθεν ἐν θριαμβῇ, διετηρεῖτο εἰσέτι συνήθεια ὥστε ὁ θριαμβεύων νὰ ἀλείφῃ τὸ πρόσωπον μὲ ἐρυθρὸν χρῶμα. Τὸ κίτρινον χρῶμα, τὸ ὁποῖον παράγεται ἐξ ἀτονίας τοῦ φωτός, ἀνῆκεν εἰς τὰς τάξεις τὰς ἐξητελισμένας καὶ δεδουλωμένας· διὰ τοῦτο καὶ οἱ θάλαμοι τῶν ἀρχαίων ὡς π. χ. οἱ τῆς οἰκίας τοῦ Νέρωνος, ἦσαν βεβαμμένοι οἱ μὲν τῶν κυρίων μὲ ἐρυθροῦν χρῶμα, οἱ δὲ τῶν δούλων μὲ κίτρινον· διὸ καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον μετὰ ταῦτα οἱ ἐν Ῥώμῃ Ἑβραῖοι ἦσαν ὑποχρεω-

μένοι νὰ φορῶσι κάλυμμα τῆς κεφαλῆς κίτρινον ὡς σημεῖον τῆς ὑποτελείας των. Τὸ δὲ κυανοῦν καὶ πράσινον ἦν ἀφιερωμένον πρὸς παράστασιν φυσικῶν ἀντικειμένων ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν καὶ οἱ Κινέζοι μεταχειρίζονται τὰ χρώματα ταῦτα.

Οἱ αὐτόχθονες τοῦ Περσῶ ἐπὶ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μετεχειρίζοντο κλωστὰς βαμμένους μὲ διάφορα χρώματα, καὶ διὰ τῶν χρωμάτων τούτων παρίστανον τὰς ιδέας των, ἀντὶ τῶν γραμμάτων. Ἐπὶ δὲ τῆς Αὐτοκρατορίας τῶν Γραικορωμαίων κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα τὰ πολιτικὰ κόμματα ἔλαβον ὡς διακριτικὸν σημεῖον ἀπὸ ἑν χρώμα· οὕτω τὸ ἐρυθροῦν, τὸ κυανοῦν, τὸ πράσινον κλπ.

Τὰ χρώματα καὶ μέχρι τοῦδε χρησιμεύουν πρὸς διάκρισιν ἔθνους ἀπὸ ἔθνους, τὸ ὅποῖον ἐμφαίνουσιν ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν σημαιῶν.

Διὰ τῶν χρωμάτων ἐκφράζονται καὶ τὰ διάφορα ἠθικὰ αἰσθήματα. Τὸ ἀνοικτὸν ἰῶδες σημαίνει ἐνθυμοῦ με. Τὸ βαθύ ἰῶδες (λιλά) ἀστασίαν. Τὸ κυανοῦν σταθερότητα. Τὸ πράσινον ἐλπίδα. Τὸ κίτρινον ζηλοτυπίαν. Τὸ ῥόδινον (τριανταφυλλί) ἀγάπην. Τὸ ἐρυθρὸν παραφροσύνην. Τὸ λευκὸν ἀθωότητα.

Εἰς τρία καλὰ πάντες εὐχονται

Εἰς ὑγίειαν, εὐτυχίαν καὶ μακροβιότητα.

Πᾶν ὅ,τι δὲν συντελεῖ πρὸς ταῦτα εἶνε ἀνωφελές.

Εἰς ἀπόκτησιν καὶ διατήρησιν τῆς ὑγείας συντελεῖ ἡ προφύλαξις ἐκ περιψύξεων, ἐκ δυσπεψίας καὶ ἐξ ἠθικῶν ταραχῶν καὶ τὸ χαρίεν καὶ εὐδιάθετον.

Εἰς ἀπόκτησιν εὐτυχίας συντελεῖ τὸ ἐργάζεσθαι τακτικῶς μετὰ οἰκονομίας πρὸς τὸ ἔχειν τὰ πρὸς τὸ ζῆν χρήσιμα.

Εἰς ἀπόκτησιν μακροβιότητος συντελεῖ ἡ φαιδρότης τοῦ προσώπου, ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς, ἡ μὴ τύψις τῆς συνειδήσεως, καὶ ἡ ἀρμοδία διαίτα.

Τὰ μεγάλα πλοῦτη πρὸς οὐδὲν τούτων ὠφελοῦσιν.

Ἡ μεγάλη φιλοδοξία, ἡ δοξομανία, ὡσαύτως.

Ἀποφευγε ἀσχημονεῖν καὶ μόνος εἶν ἥσαι κ' εἰς ἄλλος δὲν Σὲ βλέπη. Διότι Σὲ βλέπει ἡ συνειδήσις καὶ ὁ Θεὸς συνάμα, ὅστις τὰ πάντα καθορᾷ, καὶ πανταχοῦ ὑπάρχει.

